Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2024–2025

**Vragen gesteld door de leden der Kamer**

## 2025Z00391

Vragen van het lid **Kostić** (PvdD) aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur over *de schokkende beelden van ernstig dierenleed op een hertenboerderij* (ingezonden 15 januari 2025).

Vraag 1
Heeft u de beelden gezien die door onderzoeksgroep Ongehoord zijn gemaakt op een commerciële hertenboerderij in Nijbroek?[1]

Vraag 2
Hoe beoordeelt u deze beelden?

Vraag 3
Kunt u bevestigen dat uit onderzoek blijkt dat edelherten een sterke vluchtreactie hebben en behoefte hebben aan beschutte verstopplaatsen, maar dat de dieren op de videobeelden geen enkele manier hebben om te vluchten of zich te verstoppen wanneer er in de stal groepsgenoten worden neergeschoten?[2]

Vraag 4
Denkt u dat het schieten met een geweer in een stal met dieren die een sterke vluchtreactie hebben het welzijn van die dieren schaadt? Zo nee, waarom niet?

Vraag 5
Heeft u ervan kennisgenomen dat de Stentor heeft geverifieerd dat uit de beelden blijkt dat een hert nog steeds in leven was vijf minuten nadat het werd neergeschoten?[3]

Vraag 6
Wat ging er door u heen toen u dit hoorde?

---

[1] Ongehoord, «De kogel voor kerst», (https://www.ongehoord.info/onderzoek/de-kogel-voor-kerst)

[2] Rijksoverheid, 7 juli 2024, «Beoordeling van zoogdiersoorten», (https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/07/07/beoordeling-van-de-zoogdiersoorten)

[3] De Stentor, 23 december 2024, «Hertenboerderij in opspraak na deze beelden van verborgen camera: «Dit is absoluut onacceptabel»» (https://www.destentor.nl/voorst/verborgen-camera-legt-afschieten-van-herten-vast-op-boerderij-veehouder-reageert-volgens-de-regels~ab141a3e/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F)

Vraag 7
Kunt u bevestigen dat de Europese slachtverordening voorschrijft dat pijn, angst, spanning en lijden van dieren bij het doden zoveel mogelijk moet worden beperkt?

Vraag 8
Deelt u het inzicht dat de praktijken die te zien zijn op de beelden, waaronder de ernstige lijdensweg van vijf minuten en de stress en angst bij de andere dieren, niet stroken met het zoveel mogelijk beperken van pijn, angst, spanning en lijden bij dieren?

Vraag 9
Hoe vaak is de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) aanwezig geweest bij het doden van herten op de betreffende hertenboerderij? Hoe kan het dat er niet eerder is ingegrepen, maar dat deze misstanden aan het licht moesten komen door beelden van een onderzoeksgroep?

Vraag 10
Bent u van mening dat de dodingspraktijk die te zien is op de beelden getuigt van voldoende aantoonbare kennis en vaardigheden om het doden «humaan» en doeltreffend uit te voeren, zoals als eis wordt gesteld door de NVWA, op basis van de Europese slachtverordening? Zo ja, waarop baseert u dat?[4]

Vraag 11
Klopt het dat diegene die op de beelden de herten neerschiet door de NVWA is beoordeeld en een goede score haalde voor onder meer de categorieën «welzijn voor het slachten» en «welzijn tijdens het slachten»? Hoe verklaart u dit?

Vraag 12
Wat betekenen de beelden voor de beoordeling van de betreffende hertendoder?

Vraag 13
Deelt u de mening van de NVWA dat de werkwijze van deze hertenboerderij, zoals te zien op de beelden, «absoluut onacceptabel» is? Zo nee, waarom niet?

Vraag 14
Kunt u bevestigen dat de NVWA sinds de inwerkingtreding van de Wet aanpak dierenmishandeling en dierverwaarlozing de bevoegdheid heeft om een bedrijf te sluiten als het welzijn van dieren in gevaar wordt gebracht?

Vraag 15
Kunt u bevestigen dat het welzijn van de edelherten in gevaar is gebracht op de betreffende boerderij?

Vraag 16
Is de hertenboerderij gesloten na het verschijnen van de beelden van het ernstige dierenleed? Zo nee, bent u, in samenwerking met de NVWA, alsnog van plan om dit bedrijf te sluiten? Zo nee, waarom niet?

Vraag 17
Kunt u aangeven hoeveel commerciële hertenboerderijen er in Nederland zijn?

Vraag 18
Hoeveel van deze boerderijen maken gebruik van een vuurwapen om de dieren te doden? Hoeveel van deze boerderijen brengen de dieren naar een slachthuis?

---

[4] NVWA-Buro, 25 oktober 2024, «Onderbouwing: Hoofdstuk 8 «Dierenwelzijn gehouden wild»», (https://www.nvwa.nl/documenten/dier/dierenwelzijn/welzijn/publicaties/onderbouwing-risicobeoordeling-roodvlees--en-grofwildketen)

Vraag 19
Hoeveel NVWA controles zijn er in de afgelopen drie jaar, uitgesplitst naar jaar, geweest bij commerciële hertenboerderijen? Hoeveel overtredingen zijn hierbij geconstateerd, hoeveel waarschuwingen zijn er gegeven en hoeveel boetes zijn er opgelegd?

Vraag 20
Hoe vaak is de NVWA de afgelopen drie jaar, uitgesplitst naar jaar, aanwezig geweest bij het*doden* van herten op hertenboerderijen? Hoeveel overtredingen zijn hierbij geconstateerd, hoeveel waarschuwingen zijn er gegeven en hoeveel boetes zijn er opgelegd?

Vraag 21
Hoeveel mensen zijn in Nederland bevoegd (hebben aantoonbare kennis en vaardigheden) om herten in stallen te doden door middel van een geweerschot?

Vraag 22
Kunt u uitsluiten dat meer van deze bevoegde mensen ernstig dierenleed veroorzaken door herten te doden op vergelijkbare wijze zoals te zien is op de videobeelden? Zo ja, op welke manier?

Vraag 23
Hoe gaat u waarborgen dat er een einde komt aan dit ernstige dierenleed?

Vraag 24
Kunt u bevestigen dat het dierenwelzijnspanel van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) al in 2006 stelde dat het neerschieten van commercieel gefokte herten kan leiden tot ernstige welzijnsproblemen, omdat het dier niet altijd in één keer dood is?[5]

Vraag 25
Kunt u bevestigen dat de EFSA in dat onderzoek tevens stelt dat andere bedwelmings- en dodingsmethoden voor stressgevoelige edelherten, zoals het doden in slachthuizen, ook voor veel leed en stress zorgt door het transport en het nauwe contact met mensen?

Vraag 26
Deelt u de mening dat hierdoor zeer lastig of zelfs onmogelijk is om herten op een dierwaardige manier te fokken, houden en doden voor hun vlees? Zo nee, waarom niet?

Vraag 27
Kunt u deze vragen één voor één en binnen de daarvoor gestelde termijn beantwoorden?

[5] European Food Safety Authorrity, 27 maart 2006, «Opinion of the Scientific Panel on Animal Health and Welfare (AHAW) on a request from the Commission related with the welfare aspects of the main systems of stunning and killing applied to commercially farmed deer, goats, rabbits, ostriches, ducks, geese.»